

UCHWAŁA Nr XV/149/2019 Rady Miejskiej w Policach z dnia 19 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) oraz art. 10 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019, poz.852, 1655 i 1818) Rada Miejska w Policach uchwala, co następuje:

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

§ 1. Wprowadzenie

W Polsce zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia. Ustawa precyzuje również zadania własne gminy realizowane w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Jest to dokument określający politykę Gminy wobec problemu narkomanii w ścisłej kooperacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lokalną strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Gmina Police uznając zdrowie i życie swoich mieszkańców również w trzeźwości związanej ze środkami psychoaktywnymi za podstawowy warunek moralnego i materialnego rozwoju, postanawia w gminnym programie na rok 2020 ująć zadania określone przez art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie wyznaczonym z jednej strony przez istniejące potrzeby, z drugiej natomiast przez możliwości ich realizacji.

§ 2. Cele programu

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii przygotowany na 2020 rok przez Gminę Police jest **kontynuacją celów i działań** prowadzonych do tej pory gdyż Gmina uznaje, iż najlepszą formą zapobiegania zjawisku narkomanii i innych uzależnień są działania długofalowe.

Kontynuacja następujących celów: prowadzenie działalności edukacyjnej, prewencyjnej i profilaktycznej w stosunku do dzieci i młodzieży uznając, że nadrzędnym celem niniejszego programu będzie ograniczenie dostępu do nabywania i używania środków psychoaktywnych - narkotyków, nowych środków psychoaktywnych (NŚP wcześniej określanych jako dopalacze), leków, a także oddziaływania mające na celu ograniczenie popytu na te środki.

Gmina przyjmuje zasadę, że wszelkie skutki oddziaływań edukacyjnych, prewencyjnych, profilaktycznych i innych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych mogą nastąpić w czasie przyszłym i dlatego wymagają bardzo dużego zaangażowania wszystkich zainteresowanych służb. Efekty realizowanych zadań mogą pojawić się dopiero na przestrzeni następnych lat.

Podstawowymi celami programu jest:

- 1) zmniejszenie używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, a także dorosłych,
- 2) zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem ŚP,
- 3) zmniejszenie rozmiarów tych problemów, które aktualnie występują,
- 4) ulepszanie sposobów radzenia sobie z nimi,
- 5) uświadamianie dzieci, młodzież, a przede wszystkim rodziców i opiekunów o zagrożeniach związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

§ 3. Stan problemów narkotykowych w Gminie Police.

Diagnozę problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy rówieśniczej w Gminie Police oparto o przeprowadzone w 2019 roku badania. Taką samą diagnozę przeprowadzono w latach 2007, 2011, 2015. Wnioski zostały podzielone na podsumowanie badań przeprowadzonych na populacji uczniów klas szóstych, siódmych szkół podstawowych i trzecich klas gimnazjalnych oraz na populacji rodziców tych uczniów. A poniżej wybrane dane dotyczące problemów związanych z używaniem ŚP i zagrożeniami związanymi z uzależnieniem od internetu:

I. Problemy związane z piciem alkoholu, używaniem narkotyków i przemocą rówieśniczą w szkole w ocenie uczniów - wnioski:

1. Badanie zrealizowano na reprezentatywnej próbie losowej uczniów 30 klas (po 10 klas z każdego rocznika). W badaniu uczestniczyli uczniowie wylosowanych klas VI i VII szkół podstawowych oraz klas III gimnazjów działających na terenie miasta i gminy Police.
2. W badaniu zadano uczniom pytanie: Co ich zdaniem najbardziej liczy się w życiu? Odpowiadając mogli wskazać jedną, dwie lub trzy najważniejsze dla nich wartości. Z podanej listy lub uzupełnić ją wartościami istotnymi z ich punktu widzenia. W przypadku uczniów klas szóstych najważniejszą wartością okazało zdrowie (53,3%), a następnie szczęśliwa rodzina (44,3%) i miłość (42,5%). W dalszej kolejności uczniowie wymieniali dobre wykształcenie, przyjaźń i spełnianie marzeń oraz dobre relacje z innymi ludźmi. Mniej popularne były wśród uczniów takie wartości jak pieniądze, ciekawa praca, sukces w ważnej dziedzinie, dobra zabawa, atrakcyjny wygląd czy też wiara/religia. W przypadku uczniów klas siódmych najważniejszą wartością okazało się zdrowie (47,5%), a także miłość (45,4%), szczęśliwa rodzina (40,9%) i przyjaźń (38,2%). Rzadziej badani wskazywali pieniądze, dobre wykształcenie, spełnianie marzeń, dobre relacje z innymi ludźmi i ciekawą pracę. W populacji uczniów klas trzecich gimnazjum najważniejszą wartością okazało się zdrowie (50%) i miłość (42,8%). W następnej kolejności: przyjaźń (33,1%), dobre wykształcenie (33,1%), szczęśliwa rodzina (30,4%), pieniądze (28,7%) i spełnianie marzeń (27,3%). Jeszcze rzadziej za wartość uznawali

ciekawą pracę, dobre relacje z innymi ludźmi, sukces w ważnej dziedzinie i dobrą zabawę. Najrzadziej wskazywali atrakcyjny wygląd oraz wiarę/religię. Ranking wartości na przestrzeni lat oscyluje wokół tych samych wartości, które niekiedy zamieniają się miejscami. Zauważalny jest brak wartości związanych z wykształceniem, na rzecz wartości związanych z rodziną i przyjaciółmi. Niezmiennie od lat wśród wszystkich kategorii wiekowych najważniejszą wartością jest zdrowie. Niezmiennie również od roku 2015 najmniej wskazań otrzymały wartości takie jak: dobra zabawa, atrakcyjny wygląd oraz wiara/religia.

3. Najpopularniejszą formą spędzania wolnego czasu wśród badanych trzynastolatków jest korzystanie z komputera (49% deklaruowało, że tak spędza czas wolny bardzo często/prawie codziennie) oraz oglądanie telewizji dla przyjemności (42% odpowiedzi bardzo często/prawie codziennie). 36% szóstoklasistów wskazało, że w czasie wolnym bardzo często aktywnie uprawia sport, a 33% prawie codziennie poświęca go swojemu hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysunek itp.). Najrzadziej wskazywane w tej grupie wiekowej formy spędzania wolnego czasu to uczestnictwo w różnych działaniach społecznych oraz pozalekcyjnych grupowych zajęciach sportowych (w obu przypadkach powyżej 40% badanych).
4. W populacji uczniów klas siódmych szkół podstawowych rośnie odsetek osób, które wolny czas spędzają przed komputerem (55%). W porównaniu z szóstoklasistami częściej wychodzą z przyjaciółmi, częściej również spacerują po centrach handlowych. Maleje natomiast odsetek badanych wskazujących, że bardzo często/prawie codziennie spędzają wolny czas przed telewizorem (36%), deklarujących, że aktywnie uprawiają sport, jeżdżą na rolkach, rowerze dla przyjemności, czytają książki, poświęcają czas na hobby i uczestniczą w pozalekcyjnych grupowych zajęciach sportowych.
5. Uczniowie klas trzecich gimnazjalnych zdecydowanie najrzadziej ze wszystkich badanych uczniów oglądają telewizję dla przyjemności (21%) oraz oddają się wszelkim aktywnością sportowym: jeździe na rowerze, rolkach, aktywnemu uprawianiu sport, pozalekcyjnym grupowym zajęciom sportowym. Najczęściej natomiast uczestniczą w różnych działaniach społecznych (6%). Na tym samym poziomie deklaracyjności co szóstoklasiści czytają książki, wychodzą z przyjaciółmi (choć rzadziej niż uczniowie siódmych klas), mają inne hobby (częściej niż uczniowie z siódmych klas), spacerują po centrach handlowych (rzadziej niż siódmoklasiści). Niemal tym samym poziomie deklaracyjności co siódmoklasiści korzystają z komputera (częściej niż 6 klasy) – 54%.
6. Na uwagę zasługuje fakt, iż w klasach szóstych SP zaledwie 0,6% uczniów wskazało, że nie spędza wolnego czasu przed komputerem, w klasach pierwszych gimnazjum nikt z badanych nie udzielił takiej odpowiedzi, natomiast w klasach trzecich gimnazjum odnotowano 0,5% takich odpowiedzi. To wynik gorszy niż ten, który odnotowano 8 lat wcześniej - wówczas odsetki te wynosiły odpowiednio: 7,9% w klasach szóstych, 5,7% w klasach

pierwszych gimnazjum i 4,1% w klasach trzecich. Porównanie odsetków uczniów, którzy bardzo często tj. prawie codziennie spędzają czas przed komputerem wskazuje, że: w klasach szóstych SP w roku 2007 tacy uczniowie stanowili 56,5%, w roku 2011 - 65,1%, a w roku 2015 – 60%. W klasach pierwszych gimnazjum jest to wzrost od roku 2007 do 2011 z 61,9% do 77% a następnie spadek w roku 2015 do 64,5%. W klasach trzecich gimnazjum w roku 2007 odsetek osób, które bardzo często spędzają czas wolny przed komputerem wynosił 72,8%, w roku 2011 wzrósł on do 83,5%, a w roku 2015 spadł do 75,7%.

7. Uczniowie zagrożeni uzależnieniem od internetu stanowią 13,8% w klasach 6 SP, 17,9% w klasach 7 SP oraz 9,8% w klasach 3 gimnazjum. Odsetek takich uczniów w klasach 7 SP był istotnie wyższy niż w klasach 3 G. Wynik ten jest niepokojący zagrożenie dotyczy bowiem co 6 ucznia korzystającego z internetu w czasie wolnym.
8. Wśród uczniów klas VI szkół podstawowych odsetek tych, którzy przynajmniej raz w życiu używali narkotyków wynosił 6,2%. Odnotowano 6,4% chłopców, którzy mieli takie doświadczenie, wśród dziewcząt – 6,1%. W VII klasach do używania narkotyków przyznaje się co jedenasty badany uczeń (8,8%). Oznacza to nieznaczny wzrost odsetka badanych sięgających po narkotyki w porównaniu z uczniami klas VI SP. Odsetek dziewcząt z klas VII, które przynajmniej raz w życiu używały jakiegoś narkotyku, jest podobny jak odsetek chłopców – 7,7% vs. 9,8%.
9. W klasach III gimnazjum odnotowano „skokowy” - prawie 2-krotny wzrost odsetka uczniów, którzy choć raz w życiu sięgnęli po narkotyk (17,4%) w porównaniu z wynikami uczniów klas VII (8,8%). W klasach III gimnazjum odnotowano także różnicę w zakresie rozpowszechnienia używania narkotyków ze względu na płeć. Co ciekawe odsetek dziewcząt, które mają za sobą doświadczenie używania narkotyków w tej frakcji wiekowej wynosi 22,9%, odsetek chłopców jest niemal dwukrotnie niższy i wynosi 11,7%.
10. Odsetki uczniów używających narkotyków w klasach VI SP są niskie. W porównaniu z rokiem 2015 wzrósł o 2% odsetek osób, które przynajmniej raz w życiu sięgnęły po marihuanę. Po 1,1% szóstoklasistów deklarowało użycie amfetaminy i grzybów halucynogennych.
11. Wśród substancji używanych przez uczniów klas VII SP, najczęściej wymieniana jest marihuana. Użyło jej przynajmniej raz w życiu 6,4%. W roku 2015 odsetek ten był podobny i wynosił 7,1%, w 2011 – 13,5%, a 2007 – 5,1%. Odnotowano zatem stabilizację w stosunku do roku 2015. Podobnie jak w roku 2015 drugą substancją najczęściej używaną przez VII jest ekstazy (1,6%) oraz amfetamina (1,3%), a następnie narkotyki wziewne (1%). Uczniowie klas VII SP pytani o to, skąd wzięli narkotyki, których użyli, wskazali najczęściej na koleżankę/kolegę oraz zakup od osoby znajomej. Zdaniem

uczniów z tego rocznika najłatwiej narkotyki można zdobyć w Policach kontaktując się bezpośrednio z dealerem oraz w pubach i dyskotekach.

12. Wśród uczniów klas III G wyraźnie (ponad 2-krotnie) wzrasta w stosunku do siódmoklasistów odsetek osób, które sięgnęły przynajmniej raz w życiu po marihuanę lub haszysz (w stosunku do szóstoklasistów odsetek ten wzrasta prawie 8-krotnie). Takie doświadczenia w roku 2011 miało za sobą 33,9%, w 2015 – 26,5%, a w roku 2019 – 15,6% szesnastolatków. Odnotowano zatem spadek odsetka osób, które sięgnęły przynajmniej raz w życiu po marihuanę lub haszysz. Drugą substancją „najpopularniejszą” wśród uczniów klas III G jest amfetamina, po którą przynajmniej raz w życiu sięgnęło 3,7% (w 2015 - 5,5% uczniów), ecstasy - 1,8%, (w roku 2015 – 4,4% uczniów) oraz narkotyki wziewne (1,3%).
13. W grupie szóstoklasistów 55,8% uczniów stwierdziło, że uczestniczyło w szkole w ostatnim roku w zajęciach dotyczących używania alkoholu i narkotyków. W roku 2015 odsetek takich uczniów był niższy i wynosił 41,3%. Częściej udział w zajęciach profilaktycznych deklarowali uczniowie klas VI i VII SP. W klasach III gimnazjum 49,3% uczniów deklarowało, że brało udział w takich zajęciach. Cztery lata wcześniej, w poprzednim badaniu, odsetek ten kształtował się na poziomie 56,2%.
14. 54,2% szóstoklasistów uczestniczących w tego typu zajęciach, oceniło je pozytywnie (jako ciekawe), a 26,3% negatywnie (nudne). W klasach siódmych za ciekawe zajęcia uznało je 49,7%, a w klasach trzecich - 40%, za nudne odpowiednio: 19,8% i aż 33,8%. Z wiekiem wyraźnie maleje pozytywna ocena zajęć. W przypadku klas trzecich gimnazjum odsetek uczestników zajęć, którzy ocenili je pozytywnie był niższy niż cztery lata temu (w 2015 - 54,4%).
15. Ponad 61% uczestników zajęć nt. agresji w klasach szóstych uznało, że otrzymało podczas nich nowe i ważne dla nich wiadomości nt. tego, jak rozwiązywać problem przemocy rówieśniczej w szkole. Odsetki takich deklaracji są znacząco niższe w klasach VII (49%), a najniższe w III G (36,4%). Najbardziej krytyczni w tym względzie byli najstarsi uczniowie, którzy najczęściej wyrażali opinię, że zajęcia nie dały im praktycznej wiedzy na temat tego jak rozwiązywać, jak radzić sobie z problemem przemocy rówieśniczej w szkole (co piąty szesnastolatek). Cztery lata temu pozytywnie na temat tego aspektu zajęć wyraziło się 71% uczestników z klas VI SP, 62,3% z klas I gimnazjum (obecnie kl. VII SP) i 51,5% z klas III gimnazjum. W roku 2019 odpowiednio: 19,4%; 26,9% oraz 41,3%, a więc istotnie mniej.
16. W badaniu zapytano również uczniów, czy kiedykolwiek rodzice rozmawiali z nimi na temat szkodliwości używania różnych substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), a także na temat problemu agresji i przemocy wśród uczniów. W klasach VI i VII SP nieco ponad 1/5 uczniów wskazała, że rodzice nigdy nie rozmawiali z nimi o szkodliwości picia alkoholu przez młodzież. W klasach III gimnazjum takich rozmów nie odnotowało 19,1%

uczniów. Odsetek uczniów, którzy deklaruowali, że takie rozmowy miały miejsce kształtuje się w badanych rocznikach na zbliżonym poziomie (od 65,4% do 67,2%).

17. Niemal co piąty badany trzynastolatek stwierdził, że rodzice nie rozmawiali z nim na temat szkodliwości używania narkotyków przez młodzież (19,8%). W klasach VII w roku 2015 i 2019 niemal taki sam odsetek uczniów deklaruował, że rodzice nie prowadzili z nimi takich rozmów (23%). Natomiast wśród szesnastolatków osoby, które twierdziły, że Podobnie jak w przypadku rozmów rodzice nie rozmawiali z nimi o szkodliwości narkotyków stanowiły w roku 2015 - 20,5%, a w roku 2019 – 19,2%. o alkoholu, we wszystkich rocznikach odsetek uczniów, z którymi rodzice rozmawiali o szkodliwości używania narkotyków, jest na bardzo podobnym poziomie (od 66,5% do 71,8%).

II. Problemy związane z piciem alkoholu, używaniem narkotyków i przemocą rówieśniczą w szkole w ocenie rodziców uczniów:

1. Podobnie jak w przypadku picia alkoholu przez młodzież, również w sprawie używania narkotyków, najwyższy odsetek badanych, którzy dostrzegają ten problem w szkole swojego dziecka stanowią rodzice uczniów 3 klas gimnazjalnych. Ponad 1/3 spośród nich (34,5%) uważa, że używanie narkotyków przez młodzież jest istotnym problemem także w „ich szkole”. Przeciwnego zdania jest co czwarty badany rodzic trzecioklasisty kończącego gimnazjum (22,9%). Wysoki odsetek rodziców, którzy z niepokojem przyznają, iż używanie narkotyków przez uczniów to poważny problem w szkole, w której uczy się ich dziecko, odnotowano także w klasach 6 SP- 34,3%. Zdecydowanie rzadziej postrzegają używanie narkotyków jako problem w szkole rodzice uczniów 7 klas SP. Średnio co czwarty z tej frakcji (25,5%) przyznaje, iż narkotyki to poważny problem, który występuje także w szkole, w której uczy się jego dziecko. Prawie połowa badanych (45,9%) twierdzi, iż nie jest zorientowana w tej sprawie.
2. Analizując wyniki badań z 2007, 2011, 2015 i 2019 r. warto zauważyć kilka istotnych zmian. W okresie pomiędzy 2011 a 2015 odnotowano istotne zmniejszenie się odsetka rodziców szóstoklasistów oraz uczniów klas 7 SP, którzy uważali, że poważnym problemem w szkole, w której uczy się ich dziecko jest używania narkotyków przez uczniów. W grupie rodziców uczniów 6 klas szkół podstawowych odsetek badanych, którzy wyrażali taki pogląd zmniejszył się w ciągu tych 4 lat do 25%. W roku 2019 odnotowano wzrost w tym zakresie o 9 pkt. procentowych. W populacji rodziców uczniów klas 7 SP, pomiędzy rokiem 2011 a 2015 także odnotowano spadek w tym zakresie. Tendencja ta utrzymała się także w roku 2019. Obecnie co czwarty rodzic siódmoklasisty (26%) uważa, że używanie narkotyków to poważny problem w szkole, w której uczy się jego dziecko. Z kolei w grupie rodziców trzecioklasistów z polickich gimnazjów w roku 2015 odnotowano wzrost odsetka badanych, którzy dostrzegają problem narkomanii wśród uczniów szkoły. W 2011 r. uważał tak co piąty rodzic (22%) zaś w 2015 prawie 40%. Tegoroczne badania (2019) wskazują, iż ten wysoki odsetek rodziców

postrzegających problem używania narkotyków przez młodzież w szkole, w której uczy się jego dziecko – pozostaje na zbliżonym poziomie - 34%. Oznacza to, że co trzeci badany rodzic gimnazjalisty dostrzega ww. problem w szkole swojego dziecka.

3. Średnio co czternasty rodzic „szóstoklasisty” (7,6%) uważa, że w klasie, do której chodzi jego dziecko jest kilku uczniów używających dopalaczy. Analizując wyniki badań wśród rodziców należy podkreślić istotną różnicę w ocenie rozpowszechnienia używania dopalaczy pomiędzy rodzicami uczniów klas 7 SP i 3 klas gimnazjum. W grupie rodziców młodszych uczniów 8,8% stwierdziło, że w klasie, do której chodzi jego dziecko jest kilku uczniów używających dopalaczy, nikt nie zadeklarował, że problem ten dotyczy mniej więcej połowy klasy. Wśród rodziców trzecioklasistów wyniki te są zdecydowanie wyższe. 28,8% badanych w tej grupie uznało, że w klasie jego dziecka jest kilku uczniów używających dopalaczy, a 1,5% jest zdania, że sięga po nie połowa klasy. W roku 2015 w populacji rodziców uczniów klas 3 gimnazjum znacznie większa grupa respondentów uważała, że problem sięgania po dopalacze jest udziałem co najmniej połowy lub większości uczniów w klasie. Uważał tak co siódmy badany rodzic (15,2%). Można więc uznać, iż z perspektywy rodziców problem używania dopalaczy przez uczniów jest obecnie zdecydowanie mniejszy niż cztery lata temu.
4. Poczucie bezradności i zagubienia oraz brak pomysłów na to, jak pomóc swojemu dziecku w rozwiązywaniu jego problemów są oznaką kryzysu w relacjach między rodzicem a dzieckiem. To także wyraźny sygnał, że warto rozwijać kompetencje w sferze komunikacji rodzicielskiej oraz poszukać wsparcia w zakresie poprawy kondycji psychicznej. Co jedenasty spośród rodziców uczniów VI klas SP (8,9%) i III klas gimnazjum (9,1%) przyznaje, iż często – jako rodzic - czuje się bezradny i zagubiony i nie wie jak pomóc swojemu dziecku w jego problemach. W grupie rodziców uczniów klas VII SP odsetek ten jest nieco wyższy (13,2%). Porównując te wyniki do rezultatów badań z 2015 r. należy podkreślić istotny ponad 2,5-krotny spadek odsetka rodziców uczniów III klas polickich gimnazjów, którzy przyznali, iż często czuli się bezradni i zagubieni i nie wiedzieli, jak pomóc swojemu dziecku w jego problemach (z 23,8% w 2015 do 9,1% w 2019 r.). Ponad $\frac{3}{4}$ rodziców w każdej z badanych grup stwierdziło, że nie mają tego typu problemów i wiedzą, jak pomóc swoim dzieciom w trudnych sytuacjach (odpowiednio: 76,5% rodziców „szóstoklasistów”, 75,5% rodziców uczniów VII klas SP oraz 78,2% rodziców gimnazjalistów). Warto także zauważyć dość wysokie odsetki badanych, którzy nie mieli w tej kwestii jednoznacznej opinii i wybierali odpowiedź „trudno powiedzieć”. Średnio co siódmy – dziewiąty rodzic jest w tej sprawie wyraźnie niezdecydowany (11-15%). Tak wysoki odsetek rodziców, którzy przyznają w badaniu, że nie wiedzą, jak pomagać swojemu dziecku w jego problemach albo często czują się w tej sprawie bardzo pogubieni i bezradni stanowi poważne wyzwanie dla lokalnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Kwestia ta powinna stać się przedmiotem poważnej debaty w gronie ekspertów i rodziców ze szkolnych rad rodziców polickich gimnazjów.

5. Co trzeci badany rodzic „szóstoklasisty” (33,4%) martwi się o przyszłość swojego dziecka. Wśród rodziców uczniów klas siódmych oraz trzecich kl. gimnazjum odnotowano nieco niższy odsetek respondentów zaniepokojonych przyszłością swoich dzieci. Podobną opinię wyraził co czwarty z nich (odpowiednio: 27,5% i 25,1%). W porównaniu do wyników badań z 2015 r. warto pokreślić wyraźną poprawę nastrojów wśród rodziców uczniów kończących edukację w polickich gimnazjach. Niemal 2-krotnie zwiększył się odsetek rodziców, którzy z optymizmem patrzą na perspektywy swoich dorastających dzieci (w 2015 r. - 34,3% a 2019 r. – 63,2%). To optymistyczne spojrzenie dominuje również wśród rodziców „szósto” i „siódmoklasistów”. Ponad połowa z nich stwierdziła, że nie martwi się o przyszłość swoich dzieci (odpowiednio: 53% w grupie rodziców uczniów kl. VI i 61,2% w grupie „siódmoklasistów”). Nie wszyscy rodzice są jednak takimi optymistami. Porównując wyniki tegorocznych badań (2019) do rezultatów badań przeprowadzonych w 2015 r. należy zauważyć wzrost odsetka rodziców „szóstoklasistów”, którzy są zaniepokojeni przyszłością swoich dzieci (z 25,7% w 2015 do 33,4% w 2019).
6. W zdecydowanej większości przypadków (67-84%) rodzice mają poczucie, że znajdują „wspólny język” ze swoimi dziećmi. Jedynie co siódmy rodzic „szóstoklasisty” (13,7%) i co dziesiąty rodzic uczniów klas VII SP i klas III gimnazjów (9,1% i 11,5%) przyznał, iż coraz trudniej jest im rozmawiać ze swoim dzieckiem. W 2015 r. podobne opinie wyraziło 2-krotnie więcej badanych (odpowiednio: 23,1%, 21,7%, 22,9%).
7. Brak zaufania do własnego dziecka to przede wszystkim oznaka bezradności rodziców związanych z częściową utratą kontroli nad postępowaniem własnych dzieci. Oznacza również, że rodzice zdają sobie sprawę z tego, że ich dziecko może podejmować różne ryzykowne zachowania, na które oni nie mają już realnego wpływu. W populacji rodziców uczniów VI klas „podstawówek”, jedynie 7,9% badanych przyznaje, że nie ma zaufania do swojego dziecka. Wśród rodziców „siódmoklasistów” odsetek ten istotnie wzrasta – do 18,4%. W III klasach gimnazjum co dziesiąty badany rodzic potwierdza brak zaufania do swojego dziecka (11,4%). W stosunku do wyników badań z 2015 r. aż 3-krotnie zwiększył się odsetek rodziców „siódmoklasistów”, którzy nie mają zaufania do swojego dziecka (z 6,3% w 2015 do 18,4% w 2019). Należy jednak podkreślić, iż zdecydowana większość respondentów ma zaufanie do własnych dzieci – 82% w kl. 6 SP, 71% w kl. 7 SP i 78% w 3 kl. G.
8. W zdecydowanej większości przypadków (67-84%) rodzice mają poczucie, że znajdują „wspólny język” ze swoimi dziećmi. Jedynie co siódmy rodzic „szóstoklasisty” (13,7%) i co dziesiąty rodzic uczniów klas VII SP i klas III gimnazjów (9,1% i 11,5%) przyznał, iż coraz trudniej jest im rozmawiać ze swoim dzieckiem. W 2015 r. podobne opinie wyraziło 2-krotnie więcej badanych (odpowiednio: 23,1%, 21,7%, 22,9%).

9. Wśród rodziców polickich „szóstoklasistów” prawie 85% przyznało, że ustaliło w swoim domu czytelne zasady dotyczące zachowania dziecka. Jedynie 5,9% badanych stwierdziło, że takich reguł nie udało się jeszcze sformułować. Podobne odsetki rodziców odnotowano także w dwóch pozostałych grupach respondentów tj. rodziców „siódmoklasistów” oraz rodziców uczniów III klas gimnazjum (odpowiednio: 8,1% i 8%). Warto podkreślić, iż w 2015 r. – co pokazały wyniki poprzednich badań (2015) – odsetki ten były bardzo podobne i wynosiły odpowiednio: 6,8% wśród rodziców „szóstoklasistów”, 6,3% w grupie rodziców uczniów kl. VII SP oraz 9% w populacji rodziców gimnazjalistów z kl. III. Jasne zasady dotyczące zachowania się dziecka są jednym z kluczowych elementów systemu wychowawczego. Trudno jednak wyobrazić sobie funkcjonowanie takiego systemu bez określenia konsekwencji, jakie pojawiają się w związku z naruszeniem uzgodnionych zasad postępowania. W populacji rodziców uczniów szóstych klas szkół podstawowych prawie 90% badanych (89,2%) przyznało, że ich dzieci są świadome, jakie mogą być konsekwencje naruszenia przyjętych reguł. Podobnie wysoki odsetek odnotowano wśród rodziców „siódmoklasistów” (86,7%) oraz w grupie rodziców uczniów III klas gimnazjum (89%). Jedynie 4,6% rodziców „trzecioklasistów” z polickich gimnazjów przyznało, że jego dziecko nie wie jakie mogą być konsekwencje naruszenia ustalonych w domu norm zachowania. W badaniu z 2015 r. odsetek ten był prawie 3-krotnie wyższy – 13,1%, co oznacza, że od tego czasu zdecydowanie zmniejszyła się populacja rodziców, którzy nie ustalają ze swoimi dziećmi konsekwencji, jakie wiążą się z naruszeniem ustalonych w domu zasad. To bardzo ważna pozytywna zmiana będąca jednym z filarów skutecznej profilaktyki domowej.
10. Porównanie opinii rodziców nt. picia napojów alkoholowych przez ich dzieci z deklaracjami samej młodzieży (na podstawie tegorocznych badań polickich nastolatków) pokazuje, jak ograniczona jest w tym zakresie wiedza i orientacja rodziców. Do picia alkoholu w ostatnich 12 miesiącach przyznaje się prawie 2/3 najstarszej badanej młodzieży tj. 63,9% (uczniów III kl. gimnazjum) – to jest prawie 5-krotnie więcej niż uważali rodzice !!! W klasach VII SP to zróżnicowanie jest zdecydowanie największe. Do picia alkoholu w tej grupie przyznaje się prawie połowa badanych nastolatków (47,5%) – to jest prawie 6 razy więcej niż wynikałoby to z opinii rodziców !!! Bardzo duże zróżnicowania pomiędzy opiniami rodziców i faktycznymi zachowaniami nastolatków odnotowano także w najmłodszej badanej grupie tj. wśród „szóstoklasistów” uczących się w szkołach podstawowych. Co piąty z nich (20,4%) przyznał, iż pił alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W opinii rodziców takich uczniów jest prawie 2,5-krotnie mniej. Wyniki te jednoznacznie wskazują, iż zdecydowana większość rodziców nie jest świadoma ryzykownych zachowań swoich dzieci związanych z piciem alkoholu.
11. W badaniu rodziców „szóstoklasistów” tylko 1% respondentów przyznał, że jego dziecko upiło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W grupie rodziców „trzecioklasistów” z polickich gimnazjów – jedynie 2,4% badanych potwierdziło, że ich dziecko upiło się w ost. 12 miesiącach. W populacji „siódmoklasistów” żaden z rodziców nie stwierdził, że jego dorastające dziecko upiło się w ostatnim roku. Porównując te dane do wyników

tegorocznych badań polickich nastolatków odkrywamy ogromne dysproporcje pomiędzy opiniami rodziców a rzeczywistym obrazem, jaki wyłania się z deklaracji samej młodzieży. Do upicia się w ostatnich 12 miesiącach przyznało się prawie 30% uczniów III kl. gimnazjum – to jest wielokrotnie więcej (ponad 12 razy) niż twierdzili rodzice badanych nastolatków !!! W kl. VII SP to zróżnicowanie jest jeszcze większe ponieważ ani jeden rodzic „siódmoklasisty” nie zadeklarował, że jego dziecko upiło w ostatnim roku. Do upicia się w tym okresie przyznało się 18,1% uczniów (18 razy więcej). W ostatnim roku upiło się 5,2% badanych „szóstoklasistów” - to jest 5 razy więcej - niż sądzili rodzice (1%).

12. Porównując wyniki badań polickich gimnazjalistów, a zwłaszcza „trzecioklasistów”, dotyczące używania przez nich narkotyków w okresie ostatnich 12 miesięcy z opiniami, jakie w tej samej sprawie przedstawiali ich rodzice - należy podkreślić ogromną dysproporcję jaka występuje w tym kontekście. W opinii rodziców po marihuanę sięgało jedynie 3,5% nastolatków z tej grupy. W badaniach przeprowadzonych bezpośrednio z tą frakcją młodzieży do używania marihuany przyznał się co siódmy „trzecioklasista” (14,3%) – to jest ponad 4 razy więcej. W klasach VII SP ani jeden z badanych rodziców uczniów nie stwierdził, że jego dziecko w ciągu ostatniego roku używało marihuany. Porównując te dane z wynikami badań samej młodzieży (uczniów kl. VII SP) możemy zauważyć bardzo istotną różnicę. Do używania marihuany w ostatnich 12 miesiącach przyznał się co szesnasty badany „siódmoklasista” (5,9%). W klasach VI szkół podstawowych tylko 1% rodziców stwierdziło, że ich dziecko w ostatnim roku używało narkotyków. Obraz ten jest zgodny z rzeczywistością, jaka wyłania się z badania młodzieży. W tej grupie nastolatków tylko 1,5% uczniów przyznało się do używania marihuany w ost. roku.
13. Co trzeci rodzic ucznia VI klasy SP oraz czterech z dziesięciu badanych rodziców gimnazjalistów jest zdania, że ich dziecko bez większych problemów może w Policach zdobyć różne narkotyki (odpowiednio: w kl. VI SP – 34% i w kl. III G – 40,7%). Co trzeci badany w tych frakcjach przyznał, że nie ma orientacji w tym zakresie. Również w przypadku dostępności dopalaczy odnotowano wysokie odsetki rodziców przekonanych o łatwej możliwości ich zdobycia przez nastolatków. Średnio co czwarty rodzic „szóstoklasisty” i co trzeci wychowujący 16-letniego gimnazjalistę przyznał, że w jego opinii dopalacze są łatwo dostępne dla polickich nastolatków (odpowiednio: w kl. VI SP – 28% a w kl. III G - 36,1).
14. Porównując wyniki badań z 2011 i 2015 r. do rezultatów tegorocznych badań (2019) należy podkreślić kilka istotnych zmian, jakie odnotowano w sferze dostępności substancji psychoaktywnych dla niepełnoletniej młodzieży na przestrzeni ostatnich 8 lat. Przede wszystkim warto zauważyć wyraźny wzrost populacji rodziców uczniów III kl. gimnazjum, którzy wyrazili opinię, że ich dziecko mogłoby łatwo kupić narkotyki w Policach. W 2011 r. uważał tak co czwarty rodzic w tej grupie respondentów (26,8%), w 2015 co trzeci badany (33,8%) a obecnie tj. w 2019 r. taką opinię ma już ponad 40% rodziców polickich 16-latków kończących naukę w gimnazjum (40,7%) !!! Co ciekawe, w opinii tych samych rodziców – w ciągu ostatnich 4 lat – nie zwiększyła się

dostępność dopalaczy (w 2015 r. za łatwo dostępne uważało je 33,1% badanych, zaś w roku 2019 36,1%). Wśród rodziców uczniów VI kl. SP również odnotowano istotną zmianę w tym zakresie. W 2011 co czwarty badany rodzic 12-13 latka (27,5%) deklarował łatwą dostępność narkotyków dla polickiej młodzieży, cztery lata później w 2015 r. odsetek ten zmniejszył się do niecałych 20% a następnie w roku 2019 ponownie wzrósł aż do poziomu 34% !!! W grupie rodziców „siódmoklasistów”(w poprzednich badaniach byli to rodzice uczniów I klas gimnazjum) między 2015 i 2019 r. nie odnotowano istotnych zmian – średnio co piąty badany respondent (w 2015 – 19,5% zaś w 2019 – 18,8%) uważał, że jego 13-14 letnie dziecko mogło łatwo zdobyć w Policach narkotyki.

15. Sześciu na dziesięciu rodziców nastolatków – w każdej z badanych grup - stwierdziło, że nic nie słyszało o szkolnym programie profilaktyki (63,7% w kl. VI SP, 61,8% w kl. VII SP i 58,5% w kl. III G). W grupie rodziców „siódmoklasistów” oraz „trzecioklasistów” kończących naukę w polickich gimnazjach jest to wyraźnie gorszy wynik niż w badaniach z 2011 r., kiedy to jedynie 2-5% rodziców stwierdziło, że nic nie słyszało nt. wspomnianego programu, a zdecydowana większość miała w tej sprawie ogólną orientację. Niestety już w roku 2015 wyniki badań wyraźnie wskazywały, iż zdecydowana większość badanych (od 46% do 63%) nigdy nie słyszała o takim programie. Co czwarty rodzic „szóstoklasisty” (24,5%) i gimnazjalisty z III kl. (26,8%) a także co trzeci rodzic „siódmoklasisty” (32,6%) przyznał, że „coś” słyszał na temat takiego programu, ale były to tylko ogóle informacje. Jedynie co ósmy rodzic „szóstoklasisty” (11,8%) i co siódmy rodzic „trzecioklasisty” z polickiego gimnazjum (14,6%) przyznał, że nie tylko słyszał o szkolnym programie profilaktyki ale także poznał jego główne cele i założenia. Wyniki te pokazują, iż w okresie ostatnich 8 lat szkolne programy profilaktyki zostały w znacznym stopniu zmarginalizowane a informacje nt. ich realizacji docierały wyłącznie do tych rodziców, którzy bardzo interesowali się różnymi działaniami szkoły.
16. Prawie połowa rodziców „szóstoklasistów” oraz rodziców uczniów III klas gimnazjum przyznało, iż w szkole, w której uczy się ich dziecko w ciągu ostatniego roku były realizowane „jakieś” zajęcia dla uczniów, związane z profilaktyką problemów alkoholowych (odpowiednio: 49,5% w grupie rodziców uczniów VI kl. SP oraz 46,4% wśród rodziców uczniów III kl. Gimnazjum). Podobnego zdania było sześciu na dziesięciu rodziców „siódmoklasistów” (59,8%). Co siódmy badany rodzic ucznia VI klasy szkoły podstawowej (14,9%) stwierdził, że w klasie, w której uczy się jego dziecko nie były realizowane żadne zajęcia profilaktyczne dot. problemów związanych z piciem alkoholu przez młodzież. Podobną opinię wyraził również co dziesiąty rodzic siódmoklasisty (9,8%) i ucznia III kl. gimnazjum (9,5%).
17. Co drugi z rodziców polickich gimnazjalistów przyznał, że w szkole, w której uczy się jego dziecko w okresie ostatniego roku były realizowane zajęcia profilaktyczne dot. przeciwdziałania używaniu narkotyków przez młodzież (53,6% w kl. III G). Zbliżony odsetek badanych odnotowano również w grupie rodziców szóstoklasistów (55,4%). Sześciu na dziesięciu rodziców

siódmoklasistów, podobnie, jak w przypadku zajęć profilaktycznych dot. problemu picia alkoholu przez młodzież deklarowało również, że ich dzieci uczestniczyły w programach profilaktycznych dot. zapobiegania używaniu narkotyków (59,8%). To ważne, że tak znaczne grupy rodziców dostrzegają ww. działania, ponieważ są one także okazją, aby porozmawiać na ten temat w gronie rodzinnym.

Raporty z badań przeprowadzonych w 2019 roku znajdują się na stronie www.police.pl, w zakładce „uzależnienia i przemoc domowa”.

§ 4. Zadania własne Gminy i metody działań.

1) Prowadzenie Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach. Do obowiązków osoby prowadzącej GBPN (w ramach dyżurów w siedzibie GBPN) będzie należało:

a) udzielanie informacji i wsparcia dla rodzin osób uzależnionych, które będą korzystały z porad pierwszego kontaktu lub telefonu zaufania,

b) przeprowadzanie wstępnej diagnozy stopnia uzależnienia dla osób używających środków psychoaktywnych oraz współuzależnienia,

c) pomoc w poszukiwaniu możliwości leczenia w poradniach i ośrodkach leczenia ambulatoryjnego oraz ośrodkach rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

2) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. Pomoc będzie udzielana w ramach zapotrzebowania konkretnych ośrodków.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Do obowiązków osoby prowadzącej GBPN (w ramach dyżurów poza siedzibą GBPN), będzie należało:

a) przeprowadzanie spotkań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w szkołach oraz innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zaproszenie do współpracy w tym zakresie specjalistów z różnych instytucji i organizacji zajmujących się profesjonalnie problemami uzależnień,

b) organizacja szkoleń dla osób pracujących z młodzieżą (pedagogzy), grupami szczególnego ryzyka oraz w kontakcie ze społeczeństwem,

c) pozyskanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży (znaczkę, smycze, nalepki, ulotki itp.) oraz dla dorosłych (ulotki, plakaty, broszury), które będą rozdawane podczas wszelkich działań profilaktycznych organizowanych na terenie Gminy Police,

d) przeprowadzenie we współpracy z pedagogami i dyrektorami szkół spotkań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców,

e) zapewnienie współpracy organizacji i instytucji zajmujących się problemem narkomanii, przygotowanie i rozpowszechnianie informacji na temat ich działalności i oraz działań podejmowanych przez Gminę Police,

f) pozyskiwanie do współpracy powyższych instytucji do prowadzenia różnego rodzaju projektów profilaktycznych, szczególnie z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,

g) uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach podnoszących wiedzę i kwalifikacje osób zajmujących się problematyką uzależnień.

§ 5. Szczegółowy harmonogram działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2020 roku oraz źródła finansowania.

1. Szczegółowy harmonogram działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Policach, na 2020 rok zawarty jest w załączniku nr 1 do uchwały.
2. Środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z wpłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Police.
3. Burmistrz Polic, w zależności od wpływu środków finansowych z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, będzie podejmował decyzję o realizacji zadań ujętych w harmonogramie, bądź innych zadań, nie ujętych w harmonogramie, a mieszczących się w zadaniach własnych Gminy.

§ 6. Postanowienia końcowe

Burmistrz Polic składa Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu, przygotowane przez Gminne Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, do dnia 31 marca roku następnego.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Ufniarz

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XV/149/2019
Rady Miejskiej w Policach
z dnia 19.12.2019 r.

Harmonogram
działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu
Przeciwdziałania Narkomanii
na 2020 rok.

Plan na 2020 rok
Dział 851 rozdział 85153

33.000 zł

Lp.	Nazwa zadania	Działania w ramach tego zadania	Koszt
I.	Działalność Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii	1. Wynagrodzenie prowadzącego biuro ds. przeciwdziałania narkomanii 2. <u>Koszty utrzymania biura:</u> - opłata za usługi telekomunikacyjne w tym dostęp do internetu - opłaty za administrowanie i czynsze za lokal	
		Razem	26 200 zł
II.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także szkolenia dla osób pracujących z grupami podwyższonego ryzyka oraz kampanii informacyjno-edukacyjnej dla mieszkańców Gminy Police	1) Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców, szkoleń dla grup zawodowych pracujących z grupami podwyższonego ryzyka (pracowników OPS, Sanepidu, kuratorów sądowych, policji, straży miejskiej lub innych) w zakresie podwyższania kwalifikacji, wiedzy i umiejętności dotyczących problemów uzależnień w zależności od zgłaszanych potrzeb. 2) Inne przedsięwzięcia, których realizacja wynikać będzie z pojawiających się potrzeb lub ofert.	
		Razem	6.800 zł
		OGÓŁEM	33.000 zł

Uzasadnienie

Projekt uchwały przedkłada Burmistrz Polic.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok będzie realizowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r. poz. 852 z późn. zm.) który jest kontynuacją i rozwinięciem programu z lat poprzednich.

W oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowane będą zadania polegające między innymi na sfinansowaniu działalności Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach, którego zadania zostały zawarte w uchwale.

Środki finansowe przeznaczone na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii zabezpieczone są w projekcie budżetu Gminy Police na 2020 rok i pochodzą z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów zawierających alkohol.

Program przygotowała:
Bogumiła Koman
Gminne Biuro ds. Przeciwdziałania
Narkomanii